

Mathó Waúŋšila Thiwáhe

Companion Materials

Episode #1B Script

"Visit the Dentist: Hiáphiye ektá"

Sister [iyóya]

Brother [gópa]

Sister Mathóla kiŋháj hí khičháŋkiyapi. Iyúŋkapi kta čháŋna šna hikpážažapi.

Sister Huh? [t̥hašóša ... okíniya]

Sister Thibló, kiktá! ... Kiktá ye!

Brother Táku?

Sister Hí waŋ omáglogloke!

Sister Má lé.

Brother Ečháni nažúŋ šni kiŋ, hiáphiye ektá aníyanji kte.

Sister [gasp]

Sister Tákuwe?

Brother Čhiŋ mas'íyužipe tháŋka uŋ yužúŋ kte.

Sister Iná ináhmeawakhiyŋ kte héčha!

Mama Má lé ... ağúyapi gó.

Brother Philámayaye.

Sister Philámayaye. ... Thibló uŋgnáš [okíniya]

Mathó Waúŋšila Thiwáhe

Companion Materials

Episode #1B Script

"Visit the Dentist: Hiáphiye ektá"

Brother

[okíniya]

Sister

Eyá ... waštágypí kiŋ hé ... wa híŋ.

Brother

Waššššštágypí kiŋ lé é čha yačhíŋ he? ... Naíŋššššššš lé íŋšššššš?

Sister

Eyá, hé.

Sister

[okíniya]

Brother

Tókha he?

Sister

Wabláthá čhaŋ hí kiŋ tomákča s'eléeča.

Cousin Freddie

[ihát'e] Wáŋ, čhaŋmháŋska paháyelake s'e ophéyatħuŋ.

Brother

Íŋše amígluha wačhíŋ.

Cousin Freddie

Áta ... tóhaŋni yaglásotíŋ kte šni!

Brother

[ihát'e]

Cousin Freddie

[ihát'e]

Brother

Yúŋ!

Cousin Freddie

Tókha? Waná hená waštéyalaka kéčhaŋmi.

Brother

Éyaš ... waná hí waŋ mayázan.

Cousin Freddie

Hóh, hi oníhloke séče.

Mathó Waúŋšila Thiwáhe

Companion Materials

Episode #1B Script

"Visit the Dentist: Hiáphiye ektá"

Brother Itéšniyan?

Cousin Freddie Ítokha šni yo – ínše hiáphiye kiŋ yuhlókiŋ na ožúyiŋ kte.

Brother [okíniya]

Brother Hóh ečé! ... Mas'íyuhlóke wanží uŋ?

Cousin Freddie [laughs] Háŋ ... Tasé wíškatela úŋ kte ka.

Brother [ihá] ... Wičáyakhe. ... [napčé]

Cousin Freddie Iblúkčaŋ éyaš ... waná hená yačhíŋ šni séče.

Brother Wáŋ lé.

Cousin Freddie Oháŋ!

Brother [čhuwí okíniya]

Sister Čheží kiŋ hí wakpáglogloke éyaš waglúžuŋ owákihi šni!

Lizzy Má, khilí kštó! ... Míš-eyá héčha wanží wačhíŋ kštó.

Sister Míš-eyá héčhel iblúkčaŋ, yunjháŋ hiáphiye kiŋ onáwaḥ'uŋ kštó.

Lizzy Táku?

Sister Íŋska mas'íyužipe ... héčha uŋ šna hí yužúŋ škhé. [howáye]

Lizzy Tókha he?

Mathó Waúŋšila Thiwáhe

Companion Materials

Episode #1B Script

"Visit the Dentist: Hiáphiye ektá"

Sister   Waná čheží khó líla mayázaŋ. Ešáš nažúŋ ní! [čhuwı okınıya]

Papa   Čhiŋkší!

Brother   Huh?

Papa   Nápe očhíčilota owákihi hwo? Oníkhaŋ hwo?

Brother   Háŋ.

Brother   [čhaŋyáŋke]

Papa   Čháŋ kiŋ lé uŋ ziŋtkála othí waŋží wakágiŋ kte ... Hé yuhómni yethó, čhíŋkš.

Brother   [t'iŋht'íŋge] Heháŋyaŋ wašté he?

Papa   Wašté. ... Wíyuňloke kiŋ tókhaň'aŋ he?

Brother   Wíyuňloke? ... [okíniya]

Papa   Takómni oňlóka ogná iyáyapi kta uŋ uŋkáňapi kte ló.

Papa   Wáŋ lé wáŋ.

Papa   Wíyuňloke bluhá kiŋ čhaŋkátola wičhámuŋ kte šni. ... Hókahé!

Papa   Waŋ! Čháŋ kiŋ líla sutá yeló. ... [whooh!]

Papa   Hí kiŋ isáŋm sutá načhéče.

Brother   Tákuwe hehá he?

Mathó Waúŋšila Thiwáhe

Companion Materials

Episode #1B Script

"Visit the Dentist: Hiáphiye ektá"

Papa [ihát'e] ... Iháŋke ektá étuŋwaŋ yo ... Čhápa waŋ yatháthá yaksé!

Brother [howáye]

Mama Óič'iya pe!

Papa Winúhča. Líla tȟéhaŋ lená yakáže šni yeló.

Mama Hág! Éyaš ináňni ye, uŋkíčhiŋčapi kiŋ tȟebyápi kte!

Sister [Aaaah!]

Brother [Oooh!]

Papa Mmmmm mmmmm! Wáŋ líla oyúl wašté yeló!

Brother Eyá, líla ᤁčiŋ lowáčhiŋ šni yeló.

Sister Míš-eyá.

Mama Nuphíŋ wičálapi šni he? ... Tókčapi sél.

Papa Átayaš tágni tókča šni yeló, lená. Oyúl waštéšte yeló.

Mama [laugh] Ecéš tuwále. Lé ithókab, tóhaŋniš héčha wičálapi šni šni. ... Čhiŋkší!
Čhuŋkší! Léčhiya kú pe.

Brother [okíniya]

Brother Tókha he?

Mama Túŋwéniš waskúyeča wicáyalapi šni šni čha táku tókha he?

Mathó Waúŋšila Thiwáhe

Companion Materials

Episode #1B Script

"Visit the Dentist: Hiáphiye ektá"

- Brother   Eyá, híŋhaŋni óta wawáte.
- Sister   Míš-eyá! Wašíŋ na thášúpa wátin na asáŋpi na ...
- Mama   Hmmmm.
- Sister   Híŋ.
- Mama   Táku waŋ líla onáh'uj thókeča.
- Sister   [čhuwí okíniya]
- Sister   Hí waŋ omáglogloke.
- Mama   [okíniya] Khilí ye! ... Ičhíčiyuškiŋ.
- Papa   Čhuŋkší thoká hí gnúni kta hwo? Waŋbláka wačhíŋ yeló!
- Papa   Waŋyáŋka yo, khilí yeló!
- Mama   Lé ayákhip̍ha čha ičháh aníye itéke.
- Sister   Itéšniyan?
- Papa   Haŋ ... slolyáye šni haŋni hí théča waŋží óštaŋ hináphíŋ kte ló.
- Sister   Éyaš mas'íyužipe waŋžíni uŋ yužúŋ kta wačhíŋ šni.
- Mama   Mas'íyužipe? ... Tuwá hé oníčiyaka he?
- Brother   Eyá ... ínska, otútuya hep̍hé. Ikčéya wagnáye. ... [iňát'e] ... Amíčiktunža yo.

Mathó Waúŋšila Thiwáhe

Companion Materials

Episode #1B Script

"Visit the Dentist: Hiáphiye ektá"

Mama Tasé tuwéni hí niyúžuŋ wačhíŋ kte ka. Hí kiŋ hé iyéčhiŋka nažúŋ kte.

Brother Hé ilúškiŋ načhéče. Eyá ... íŋ, síwagluha kte.

Mama Híŋyaŋka.

Mama Tók̏ha yuŋkháŋ níš-eyá waskúyeča waŋžíni yačhíŋ šni he?

Papa To! Eyášna num-yamnímni yáte ló.

Brother [iňá] ... Eyá hí waŋ kítajla mayázaj kȟá éyaš ... ečhél imáyaye ... yúŋ!

Mama Toháŋyaŋ hí niyázaj he?

Brother Čhaŋmháŋska eyá wáte uŋ hetáŋhaŋ.

Mama Má, čhaŋmháŋska wáŋ?!

Papa Tókhe hé uŋ hí niyázaj yeló. ... Hená líla skuskúya čha niyáte é kayéš yúta awáčhiŋ šni yeló.

Mama Hiáphiye kiŋ mas'áwakiphiŋ na owá énígnake waší kte.

Brother Íŋŋŋŋ .. ska, uŋgnáš uŋglápi kte.

Mama Hiyá, uŋglápi kte šni. Hiáphiye kiŋ waúŋktapi. ... Na agná aphíniye šni hántanš hí kiŋ isáŋm šíčin kte.

Dr. Bearson Háu! ... Thimá hiyú wo.

Dr. Bearson Oháŋ. ... O-háŋ! Hióhloka čík'ala waŋ luhá.

Mathó Waúŋšila Thiwáhe

Companion Materials

Episode #1B Script

"Visit the Dentist: Hiáphiye ektá"

- Brother Itéšniyanj?
- Dr. Bearson Éyaš inágiyeič’iye šni yo.
- Brother Čha iyátakuni kte šni he?
- Dr. Bearson [ihát’e] Hiyá, aphíwaye šni háŋtaŋš, isáŋm tħáŋka áyiŋ kte. Na hé wašté kte šni.
- Brother Čha ožúyayinj kta he?
- Dr. Bearson Háŋ, čík’ayela.
- Brother Čha uŋgnáš mas’íyuňloke kiŋ hé núŋ kte šni séče?
- Dr. Bearson Hiyá, takómni mún kte héčha yeló.
- Brother Hé é he?
- Dr. Bearson Háŋ ... lé é.
- Brother Wáŋ, líla čístila.
- Dr. Bearson Ičhíŋ hí kiŋ čikčík’ala.
- Brother Wáŋ ... tákuwe yahí he?
- Dr. Bearson Háu.
- Sister Waŋčhíyanj wahí.

Mathó Waúŋšila Thiwáhe

Companion Materials

Episode #1B Script

"Visit the Dentist: Hiáphiye ektá"

Brother Hé tȟaŋkší é.

Sister Íŋše wawáŋyaŋ wahí.

Dr. Bearson Thímá hiyú na wiſteče šni yo.

Sister Čha ták tókȟanuŋ he?

Dr. Bearson Hí kiŋ wapáwiyakpa kte héčha.

Sister Oháŋ.

Dr. Bearson Na lé mní inásliye.

Dr. Bearson Íŋše lé optébyela kte.

Sister Hé ... íŋš táku he?

Dr. Bearson Lé tȟaġé ináġopa héčha.

Brother Áta khilí yeló! ... [ihát'e]

Dr. Bearson [ihát'e]

Dr. Bearson Oháŋ wáŋ lé wáŋ. ... Mní etáŋ uŋ í glužáža na héčhegla kte.

Brother [yaġópe] ... [ithášoše]

Dr. Bearson Wól nigliúštaŋ čháŋ hiyákpaža hwo?

Sister Háŋ. ... Hí waŋ omáglogloke.

Mathó Waúŋšila Thiwáhe

Companion Materials

Episode #1B Script

"Visit the Dentist: Hiáphiye ektá"

- Dr. Bearson Hág wanjbláke. ... Kítanýela ikhóyakinj na zézeya otké.
- Sister Slolwáye ... ečhájní nažúŋ kiŋ wašté kte ... Wawáta čhaŋ šna líla mayázaj kštó.
- Dr. Bearson Ílotake hántanjš iwánjblaka owákihi yeló.
- Brother Iyénihaŋtu weló!
- Dr. Bearson Oháŋ.
- Sister Mas'íyužipe kiŋ hé uŋ lužúŋ kte šni iŋchéye?
- Dr. Bearson Hí kiŋ ... lé yakhá he?
- Sister Má! Hé é!
- Dr. Bearson [ihát'e] Hí kiŋ oglógloka čha oyúžuŋ wašté.
- Brother Oéčhunj wašté!
- Sister Líla philámayaye.
- Dr. Bearson Tókha šni.
- Sister Miš-eyá héčha wanží wačhíŋ.
- Dr. Bearson Naíŋš hiípažaža wanží.
- Sister Wanápohyapi kiŋ wanží wačhíŋ.
- Dr. Bearson [laughs] Oháŋ ... taŋyáŋ yakáhniče.

Mathó Waúŋšila Thiwáhe

Companion Materials

Episode #1B Script

"Visit the Dentist: Hiáphiye ektá"

Sister Čha hí kiŋ mīčhu čha waglógli kte.

Mama Ipáhiŋ nitháwa kiŋ oħláthe éyegnakin kte.

Sister Tákuwe?

Brother Wáŋ! Oglígle wakháŋ kiŋ ičú kte.

Sister Hi-yá! ... Hí kiŋ mitháwa. ... Waglúha kte.

Mama [ihát'e] [čhuwí okíniya]

Brother [ihát'api]

Sister [ihát'api]